

Свободноизбираема дисциплина

**Съвременни концепции за литературно образование в средното училище.
Културологичен и компетентностен подход.**

гл. ас. д-р Людмила Берковска

Българска филология, задочно обучение

Зимен семестър 2015-2016

Хорариум: 20 часа лекции

Форма на оценяване: курсова работа

Анотация

Свободноизбираемата дисциплина проблематизира литературното образование в средното училище чрез опозицията традиционна парадигма на знанието за литературата – съвременна парадигма за литературно образование в средното училище. Представят се два актуални подхода към литературното образование – културологичен и компетентностен – и свързаните с тях концепти литературна култура и литературна компетентност, не противопоставени, а съположени като условие за търсения образователен резултат – компетентен читател на текстове на културата. Специално внимание се отделя на промените роли на учителя и на ученика, на един нов дизайн на урока по литература в средното училище, а също така на инструментите за измерване и оценяване на литературна компетентност.

Програма на лекционния курс

1. Предизвикателства пред съвременното литературно образование (2 часа)
2. Обучението по литература в традиционната парадигма на знанието (2 часа)
3. Съвременни подходи към литературното образование – културологичен подход и концептът литературна култура (2 часа)

4. Съвременни подходи към литературното образование – компетентностен подход и концептът литературна компетентност (2 часа)
5. Овластяване на ученика чрез развиване на литературна култура и на литературна компетентност (2 часа)
6. Методически стратегии за развиване на ключови компетентности чрез преподаване и учене на литература (2 часа)
7. Роли на учителя и на ученика в парадигмата на литературната компетентност (2 часа)
8. Дизайн на урок по литература в парадигмата на литературната компетентност (2 часа)
9. Инструменти за оценяване на литературна компетентност в средното училище (2 часа)
10. Оценителски рамки за читателска компетентност: PIRLS и PISA (2 часа)

Библиография

Ангелова, Т. PIRLS 2006. Четенето и читателската култура. С., 2011.

Атанасов, В. Техники на писането. С., 2000.

Атанасов, В. Как да пишем съчинение разсъждение в 7. клас. С., 2002.

Ангелов, А. и Кьосев, А. Общуване с текста. Сборник с теоретически статии и есета. С., 1992.

Барт, Р. Въображението на знака. С., 1991.

Бауман З. Индивидуализирано общество. М., 2002.

Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. М., 1979; Вопросы литературы и эстетики. М., 1975; Эстетика словесного творчества. М., 1979

Берковска, Л. Политики на образование и оценяване. Тестът: подменената функция. Български език и литература, № 4. 2008.

Берковска, Л. Задачите по литература с отворен отговор в дизайна на външното оценяване по български език и литература в 7. клас. Български език и литература. № 2. 2013.

Берковска, Л. Моделиране на нова учебна среда като условие за развиване на компетентности. Български език и литература, № 4. 2013.

Библер В.С. Диалог культур (философия, психология, педагогика) // Управление школой. Антология развивающего управления. 1997. Март. №12. С.1-3; На гранях логики культуры. М., 1997; Школа диалога культур. Основы программы. Кемерово, 1992. С. 8-19.

Георгиева-Тенева, О. (Не)четене и качество на литературното образование. Български език и литература. № 3. 2005.

Дамянова, А. Съчинение разсъждение. Български език и литература. № 3-4. 2000.

Дамянова, А. Диалогът в литературнообразователния дискурс в средното училище. С., 2002.

Дамянова, А. Тестът в оценяването: митизация на технологията. Български език и литература. № 3. 2005.

Дамянова, А. Херемевтика, деконструкция, конструктивизъм в образованието по литература в средното училище. С., 2012.

Дюи, Д. Как Мисмим. С., 2002.

Еко, У. Интерпретация и свръхинтерпретация. С., 1997.

Йовева, Р. Методика на литературното образование. Ш., 2000.

Йовева, Р. Писмени ученически текстове. Трета част: Съчинения интерпретации. С., 2003.

Кьосев, Ал. Караниците около четенето. С., 2013.

Лотман, Ю. Култура и информация. С., 1992.

Петров, А. Дискурсният анализ в обучението по български език (5.-8. клас). С., 2000.

Петров, А. Комуникативната компетентност - фактор за професионалната реализация на учителя по български език. Български език и литература. № 2. 2005.

Сърль, Дж. Р. Логическият статус художественного дискурса, Логос, 3, стр. 34-47. 1999.

Център за контрол и оценка на качеството на училищното образование. Резултати от участието на България в Програмата за международно оценяване на учениците PISA 2009. http://www.ckoko.bg/upload/docs/2013-01/book_2010.pdf. 2010.

Център за контрол и оценка на качеството на училищното образование. Предизвикателства пред училищното образование: Резултати от участието на България в Програмата за международно оценяване на учениците PISA 2012. http://www.ckoko.bg/upload/docs/2013-12/PISA_2012.pdf. 2013.

Четенето в епохата на медии, компютри и интернет: Сборник с доклади от Международната конференция в чест на проф. Волфганг Изер (София, 2000), С., 2003.

Delors et al. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century. UNESCO Publishing. 1996.

Derrida, J. Structure, Sign and Play in the Discourse of the Human Sciences. <http://www.csudh.edu/ccauthen/576f13/drrdassp.pdf>. 1970.

Rosenblatt, L. The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work. Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press. 1981.

Rychen, D., Salganik, L. & McLaughlin, M. (Eds.) Definition and selection of key competences: Contributions to the second DeSeCo symposium. Neuchatel: Swiss Federal Statistical Office. <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/41529505.pdf>. 2003.